

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Έτος Ζ' Αριθ. 639

Ιδιοκτήτης — Διευθυντής Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Πέμπτη 20 Φεβρουαρίου 1930

ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Πρός τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν,
τὸν Ἑλληνικὸν Στρατόν,
καὶ τὸ Ἑλληνικὸν πολεμικὸν Ναυτικόν

«Στύγερόν ἐγκλημα, διαπραχθέν κατὰ τὸ ὅριον
προσώπου τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλείου, ἀειμνήστου Γεωργίου
Α', ἐστέρησεν ἡμῶς τὸ ὕψος τῆς ἐλευθερίας, εἰς στιγμὴν
κρίσιμωτάτην διὰ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος.»
«Καλοῦμενος ἤδη ὑπὸ τῆς Φεικῆς Πιρρονίας νὰ διαθε-
χθῶ τὸν Βασιλικὸν Πάτερκα Μόνον, ἐπὶ τοῦ Φθιόνου, ὃν
ἐδοξάσθαι καὶ ἐτίμησεν ἐπὶ μακρὰ ἔτη, ἀναγγέλλω τοῦ-
τοις τὸν Στρατὸν Μόνον, εἰς ὃν ἀφιέρωσα ὅλην μου τὴν
ζωὴν καὶ μετὰ τοῦ ὅτι τοῦ ἀτυχέως καὶ εὐτυχέως πόλε-
μοις ἐσυλεύσασιν ἀρρηκτῶς. Ἐκείνη ἐν τῷ παρελθόντι
παρεξήγησεν τὴν ἀκαταστάσιν καὶ πάλιν, ὅπως εἰς τὸν
Στρατὸν, ὅτι ἡδύγων αὐτὸν πικρῶς, οὐδέποτε ἔπαυ-
σεν νὰ μεριμνῶ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ Στόλου, τοῦ ὅ-
που τὰ ἐδόξε καταρθῶ, μετὰ ἐμεγαλύναν καὶ ἐδόξε
σὺν τῇ Παιδείᾳ μου.»

Ἰωάννης Β' Μαρτίου 1913

Ἐδὼς τὸν ἑνὸς Βασιλέως

ΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΜΕΝΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Γελάει ἡ Στεριά καὶ ἡ Θάλασσα καὶ χαίρειται ὅλη ἡ Πιάση
Κι' ἀπ' ὠθιο σπινθὲς οὐρανοῦ, τοὺς προσκυνοῦσιν
Βαροῦνε τ' ἄρματα βαρὺ: βιολεῖ, φλογεῖ, τέλει,
Καὶ γίνεται ἐν ἀθάνατο μεγάλο πανηγύρι

Πέρα στοὺς τόπους τοὺς καλοῦς, σιτῆς Ὠλοφίας τοὺς τόπους
Στὴν Χώρα τῶν Ἀρματολῶν καὶ σιτῶν Κλεφτῶν τὴν Χώρα,
πῶχον μια πόλιν ὁμορφὴν καὶ ἐλαιοξυκουσμένην,
Με λίμνη γαργαρόνερη καὶ κάστρα ἀρματομενέ,
Χορὸς μεγάλος γίνεται, χαρκοχολιά μεγάλη,
Ὁ Πινδὸς σέρνει τὸν χορὸν μετὰ τοῦ δαξί του χέλι,
Κι' ὁπισθεῖ του ἀκολουθοῦν ὅλα τὰ κερτοβόνια:
Ὁ Ὀλομπος καὶ ὁ Κίσσικος, ὁ Σμόλικας καὶ ἡ Γούρα
Ὁ Παρνασσὸς μετὰ τ' ἄγραφα, ὁ Γράμμος μετὰ τὰ Χάσια,
Καὶ τὰ Βιρδύσια τὰ ψηλά μετὰ τ' ἄγχι Βελούχι
Καὶ γίνεται ἐν ἀθάνατο πινώριον πανηγύρι

Γύρω τρυγῶν στὰ βουνά, γύρω στὰ κορυφονύσια,
Ποῦ χαίρονται καὶ εἰχνοῦνται καὶ τραγουδοχοροῦνται,
Οἱ Κλέφτες καὶ οἱ Ἀρματολοί, στὰ δολοφονία ντυμένοι,
Ἄλλοι λουφέκια ρίχνουνε πὸ πίσω ἀπὸ τοὺς βράχους,
Κι' ἄλλοι γιορτοῦσι κάνουνε μετὰ τὰ σπαθιά στὰ χεῖρα,
Καὶ φεγγούν Τοῦρκι, σὺν κολεῖ: λυκοκυννημένους
Στοῦ Ζήντρα τοῦ ξεσπάρματος, στὴν ἀντοφεία τοῦ Μπλά,
Καὶ σὺ φερούμεν ἰατήρια τοῦ Ἀντώνη Κατσαντώνη
Καὶ γίνεται ἐν ἀθάνατο σὸν Κόσμον πανηγύρι.

Ξέχωρα ἀπ' ὅλους πολεμῶν οἱ ἀθάνατοι Σουλῶτες
Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παῖδιά, γερύνονται καὶ παλαῶνται,
Κι' ἀπάνω τους, σὺν τὰ εἴτανε καθεὺς καὶ ἓνα κάστρο,
Τσακίζονται ὁ Ἀλῆ πεισίας μετὰ τὴν Ἀρβανιτιά του
Καὶ γίνεται ἐν ἀθάνατο καὶ ἄρροιστο πανηγύρι.

Χορεύουν τὰ ψηλά βουνά μετὰ τὰ πυκνά τοὺς λόγγα,
Καὶ τοὺς ἀλατῆρας γερμένους καὶ τὲς χρυσοβυσσοῦλινες,
χορεύουν καὶ ἀντὶ εἰσονται καὶ βαρυτραγουδοῦνται
Τρυγῶν στὴν πανέμορφη καὶ ἔσχατομένη πόλιν,
Πῶχει τὴν λίμνην σὺν πλευρὸν, σὺν ἀγκαλιά τὰ κάστρα,
Κι' ἀπάν, σὺν δίπλῃ τοῦ χοροῦ, στοῦ τραγουδιοῦ τὸν ἦχο,
Ἕνας καθάριος Σουλῶτης, μετὰ ἀπ' τὰ μεσουράνια,

Ρωτάει τὰ ψηλά βουνά, ποῦ τραγουδοχοροῦσιν:
—Βουνάμοι, γιατί χαίρεστε καὶ ἔχετε πανηγύρι;
Μὴν ἦρθε πρῶτῃ ἡ ἀνοιξή, τὸ καλοκαίρι πρῶτῃ;
Κι' ὁ Πινδὸς, ὁ περίφανος, ἀντιλογία τοῦ δίνει:
—Δὲν ἦρθε πρῶτῃ ἡ ἀνοιξή, καὶ οὐδὲ τὸ καλοκαίρι,
Χαίρομεστε, χορεύετε καὶ βαρυτραγουδοῦμε,
Κι' ἡ γάμοις ἐν ἀθάνατο καὶ ἄφταστο πανηγύρι,
Γαίτι ἐλευθερώθηκαν, ὦ Ἀντὶ, τὰ Γιάννινα μας!

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

«ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ» 22 Φεβρ. 1913

ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΜΕΝΑ

Τὰ Γιάννινα ἡ πρωτεύουσα καὶ
τὸ Ἅγιον Βῆμα τῆς Πιπρού. Ἡ
Πιπρού, τὸ ἀγαπητότερον ἱερόν με-
στὴν τὴν καρδίαν τῆς Ἑλλάδος!
«Νέα αὐγὴ ἐκείνη ἐκεῖ, αὐγὴ ἱστορι-
κή. Ἡ πόλις, ἡ πόλις ἀπὸ πάντων αἰώ-
νων ἐσπάρασεν ὑπὸ τὴν ξένην πτέρ-
ναν, ἐκοιμήθη τουρκικῇ, μουσουλμα-
νικῇ καὶ ἐξέστησαν ἑλληνικῇ καὶ χρι-
στιανικῇ.»

Ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Σούτσον εἰ-
σήλθε πρῶτον τὴν 21/6 Μαρτίου ἡ
ἐλευθερία πρωτοπορεῖται.

«Ἐγὼ ἐλὼσα νὰ ἐκλαίγαν
ἐφιλοῦντο γέροντες καὶ νεῶν, πτωχοὶ
καὶ πλούσιοι. Ἀλλόφρονες, μετὰ λογ-
μὸν εἰς τὴν φωνήν, ὡς ἀν παραλη-
θοῦντες: ἡ εὐρισκόμενοι εἰς ἔκτασιν
φώναντες: «Ζήτω ἡ Ἑλλάς! Ζήτω ὁ
Ἑλληνικὸς Στρατός! Ζήτω ὁ Διάδο-
χος Κωνσταντῖνος!» Καὶ ἡ ἀπέραν-
τος βοὴ τῶν ζητωκραυγῶν, πάλιν με-
τὰ εὐτυχίᾳ, τρομερὰ ἀεὶ αἰγνύετο με-
τὸν ἦχον τῶν κωδῶνων, ποῦ ἐσήμαι-
ναν καθ' ὅλην τὴν πόλιν, ὡς ἀν νὰ ἐ-
σκόρπιζον φῶς εἰς τὴν διαφανῇ καὶ
γλυκεῖαν ἀτμοσφαῖραν.

«Ἡ γὰρ ὑπερτέτακται μου μ' ἐχαι-
ρέσειεν τὴν ἡμέραν ἐκείνην σὺβιρὰ
εὐλαβητικῶς, μετὰ τὴν φράσιν τὴν ὅποι-
αν προφέρουν οἱ Ὀρθόδοξοι ὅταν συ-
ναντῶνται τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα:
«Χριστὸς ἀνέστη! Ἀληθὴς ἀνέστη!»
Ὁ λόγος αὐτὸς ποῦ ἐνήγειν αὐτὸ τὰ
χεῖλη τῆς ταπεινῆς ἐκείνης γυναίκας,
καὶ μετὰ τὸν τρόπον ποῦ τὸν εἶπε, μοῦ
ἔφερε τὰ δάκρυα εἰς τὰ μάτια.
«Χριστὸς ἀνέστη! ἐπανελάμβανον ὅ-
λοι εἰς τοῦ θρόνου εἰς τὰς πλατεῖ-
ας εἰς τὰς θύρας τῶν οἰκῶν μετὰ πα-
θιασμένην φαιδρότητα, μετὰ γοῆν
εὐλάβειαν... Ἡ φωνή, τὰ ματὰ τῶν
Γιαννιωτῶν τὸ πρῶτὸ ἐκείνο ὥριον ἄν-
θρώπων ποῦ εἶδαν θάνατον. Τὸ θάνα-
τον τῆς ἀναστάσεως εἰς τὰς πλατεῖ-
ας συντελεσθῇ εἰς τὰς καρδίας τῶν...»

«Ἐντὸς μιᾶς στιγμῆς τὸ ἔδαφος ἐκα-
λύφθη ἀπὸ κόκκιναν καὶ ῥέλλια. Ὁ κα-
θεὶς ἀπέσπασεν ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ τῶ-
φρου, ποῦ ἐφόρει διὰ τῆς βίας, καὶ
τὸ ἐξέσχιζε, πετῶν καταγῆ: τὰ κομμά-
τια...»

(Ἄλλ' ἀκούσατε τὴν θαυμασίαν
ἀφήγησιν τῆς εἰσόδου τοῦ Διαδόχου
εἰς τὰ Γιάννινα:)

«Ἡ εἰσόδος ἦτο μεγαλοπρεπὴς,
πανηγυρικῇ: μᾶς ἔδωκε τὴν ἐντύπω-
σιν ὅτι ἐξήσαμεν μιάν σπανίαν, ἀλη-
σμόνητον ὥραν... ὅτι ἡσθάνθημεν τὸ

θριαμβευτικὸν πέρασμα τῆς ἱστορί-
ας, — Χθὲς ὁ Διάδοχος τῆς Ἑλλάδος,
χθὲς ὁ νικηφόρος Ἑλληνικὸς Στρα-
τός εἰσῆλθεν εἰς τὰ Γιάννινα.

«Αἱ προκήψισαι Ἑλένη καὶ Ἀ-
λίκη τῆς Ἑλλάδος, ἐνδεδυμέναι με-
ταγέροντες καὶ φοροῦσαι καπέλλα ἀπὸ
γούναν, ἐστέκοντο ὀρθαί εἰς τὸ ἀ-
νοιγμα τοῦ κεντρικοῦ παραθύρου
(τοῦ Διοικητηρίου): ἡ προκήψισα
Ἑλένη, μελαχροινὴ καὶ ὑψηλὴ ἡ
προκήψισα Ἀλίκη, πλέον μικροκα-
μωμένη μετὰ λαμπρὸν ξανθὸν χρῶμα
καὶ αἱ δύο χαριτωμέναι, φιλομειδεῖς,
ἀκτινοβολοῦσαι νεότητα, ἡ μία με-
περισσότερον μεγαλεῖον, μετὰ περισ-
σσότερον χάριν ἢ ἄλλη. Ἀντὶ ἀκολου-
θίας αἱ Ὑψηλότητες τῶν εἰχόν τὴν
παράταξιν τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Εὐ-
θροῦ Σταυροῦ.

«...» νὰ πρῶτὸ ἀπὸ τὰ πρῶτα ἐ-
κεῖνα πρωῒν τῆς Ἀνοιξέως, ποῦ ξα-
νύγει τὸ θεῖον ξανάνωμα τοῦ Κό-
σμου... Καὶ εἰς τὰ ἐλευθερωμένα
Γιάννινα ὅλοι ἦσαν ξανάνωμα καὶ
φῶς!

«Ὅταν ἀντήχησαν οἱ ἀναγγέλλον-
τες τὴν εἰσόδον τοῦ Διαδόχου κανι-
νιοβολισμοί, οἷος διέτρεξε τοὺς ἄν-
θρώπους καὶ ὡς ἀν νὰ μετεδίδοτο καὶ
εἰς τὰ πράγματα... Κεφάλαιον ξανα-
μένα ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν, ἑκατον-
τάδες, χιλιάδες κεφαλῶν!... Εἰς
τοὺς ἐξώστους, εἰς τὰ παράθυρα καὶ
ἐς τὰς στεγὰς κοινόλεκκα σηματοῖται κυ-
ματίζοντες ὡς πτέρυγες. Γενεαί, γενε-
αὶ ἀνέπνευσαν τὸν αἶμα τὴν στιγμὴν
αὐτὴν, ποῦ ἔρχεται. Γέροντες τὴν ἡλικί-
αν, κατὰ τὸν θαυρῶν χειμῶνα
τῆς σκαλαβιάς, ὡς ὡς τὴν χάριν τοῦ
οὐρανοῦ ἐτοιμοθάνατοι τὴν ἀνέμε-
ναν, τὴν ἀνέμεναν ματαίως καὶ εἰς
τὴν τελευταίαν ἀνοήτων τὴν ἐδοῦ-
νησαν, ποῦ δὲν ἦρχετο, τὴν ἐδοῦ-
σαν περισσότερον ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν.
Καὶ νὰ τὴν!... Πλησιάζει ἡ στιγμή
αὐτὴ! Αὐτὴ εἶναι!... Νομίζω πῶς ἀ-
κούω τὰς καρδίας νὰ χτυποῦν!

«Εἰς τὰς δύο πλευρὰς τῆς πλατεῖ-
ας, ἀκίνητοι ἱλπεῖς παρατεταγμένοι.
Καταγῆ: ἀναρίθμητα κόκκινα κου-
ρέλλια. Ἐπάνω εἰς τὰ κομμάτια τῶν
ξεσπάρμενων φασίων ὁ Διάδοχος Κων-
σταντῖνος, συνοδευόμενος ἐκ μικρῆς
ἀποστάσεως ἀπὸ τοὺς προκήψας Ἀν-
δρέαν, Χριστόφορον, Γεώργιον καὶ
Ἀλέξανδρον, τὸν στρατηγὸν Δαγ-
κλὴν καὶ ὅλον τὸ Ἐπιτελεῖον περὶ...
Ζητωκραυγαὶ ἐκρηγνύνται καὶ μετα-
δίδονται παντοῦ, φρενιτώδεις, ἀντη-
χοῦσαι χαρὰν τὸσον μεγάλην, ὥστε

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΕΠΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

Κτησία Συνδρομή

Εσωτερικού	Δρ.	75
Εξωτερικού	Φρ.	75
Αμερικής	Δολ.	5

φαίνεται ωσάν να διαρρηγνύουν τὰ στήθη, στενά διά τὰς συγκρατήσων, καί αἱ φωνοὶ αἱ ἰσχυροὶ τὰ τὴν ἐκφράσων, νὰ τὴν μεταδώσων εἰς τὸν ἄερα, νὰ σφίξουν μὲ τὴν παγκόσμιον χορὰν, μὲ τὴν μεγάλην χορὰν τοῦ ξαναγιώματος τῆς γῆς!... Ἀνθή, κλάδοι, δάφνης, ἀρώματα, κόκκοι ρυζιῶν—σύμβολα πίστεως καὶ διαρκείας—εἰσέρχονται τὰ βήματα τοῦ Νικητοῦ... Ὁ Ἕλληνας Ὑμνος, ὁ Ὑμνος τῆς Ἐλευθερίας, ἀντιχεῖ θριαμβευτικῶς... Χαιρετίζεις διὰ τοῦ ξίφους ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος μὲ ὠροῖον καὶ εὐγενὲς παράστημα, βασιλικώτερος εἰς μεγαλείον, τέλει στρατηλάτης, εἰς τοῦ ὑψηλοῦ ὑπερηφάνου ἵππου τοῦ, μὲ τὴν στολὴν τοῦ, ἀτὸ ἀνοικτὸν ὕψος, αἱ ἀνταύγειαι τῶν ἐπιμίδων καὶ αἱ λαμπρὰ ἀκτίες τοῦ ἡλίου τὴν δειχνούν ὀλόχρυσον, ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος κατευθύνεται πρὸς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν, ὅπου θὰ ἐξελεῖτο δοξολογία...

«Κωνσταντῖνος! Κωνσταντῖνος!» Τὴ γόητρον ἔχει αὐτὸ τὸ ὄνομα, ποῦ ἐπαναλαμβάνουν ὅλοι μέσα εἰς ἕνα εἶδος παραληρηματικῆς! Ἀλλοτε, κατὰ τὰς ζοφεράς ἡμέρας τῆς πολιορκίας, εἶχεν ἀναζωπυρώσει τὰς ἐλπίδας καὶ κεντρίσει τὰς φαντασίας... Δὲν πρόλεγε μιὰ λυγρὴ προφητεία ὁ τῆς Βυζαντινῆς Ἑλληνικῆς Αυτοκρατορίας ἀπὸ Κωνσταντίνου ἀπολεσθεῖσα, ἐμελλεῖ νὰ ἀνασυσταθῇ ἀπὸ Κωνσταντῖνον πάλιν; Καὶ νὰ ὁ Κωνσταντῖνος τῆς Ἑλλάδος ἀνέκτιστος τὰ Γιάννινα!

Θεσσαλονίκη, Ἰωάννινα Ἡπειροῦ, Μακεδονία. Χάρις εἰς τὸ ξίφος τοῦ Κωνσταντῖνου, ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ Χρόνου νὰ πραγματοποιηθῇ οἱ ἐθνικοὶ πόθοι τῆς Ἑλλάδος!

ΓΚΥ ΝΤΣ ΣΑΥΤ ΠΑΙΡ
(Ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς): «Ἡ πύλη-
ορμημένη πόλις»

Ο ΕΣΣΑΤ-ΠΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ἀθῆναι Ἰαννουαρίου 1930

Ἀπὸ πινων ἡμερῶν ἡ πρωτεύουσα φιλοξενεῖ ἕνα παλαιὸν γινώμιον τοῦ Πανελληνίου ὀλοκλήρου, τὸν Ἑσάτ-Πασίαν, τὸν Στρατιωτικὸν Διοικητὴν τῆς πόλεως τῶν Ἰωαννίνων, ἐκείνον, ἀπὸ τῶν χεῖρας τοῦ ἐλευθερωτοῦ Διὰ τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τοῦ γενναίου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ. Ἦτο, ὁ μοι αὐτὸς ἀνδρῶν, ὁ ὅποιος μὲ τὴν γενναϊότητα, ποῦ ἐδείξε τότε ἐπεφυλάξεν εἰς τὸν Στρατηλάτην Διάδοχον καὶ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν, σωρεῖαν διφνῶν, καὶ δόξεν ἀφθιτον.

Ὁ Ἑσάτ-Πασίαν ἐγεννήθη πρὸ 68 ἐτῶν εἰς τὰ Γιάννινα, ἐκ γονεῶν Ἰωαννινοῦ. Ἐστράτευσε εἰς τὴν Ἀσιατικὴν Στρατιωτικὴν Σχολὴν τοῦ Βουλίου μαζὶ μὲ τὸν Διάδοχον, τότε, τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεοῦ Κωνσταντίνου. Ἠρίστευσαν ἀμφοτέρω. Κατὰ τὸ χρονίον διάστημα τῆς φοιτήσεώς των ἦσαν φίλοι κακοί. Οὐδέποτε ἦν ψυχὴ τὴν ἐφύλαττον ἀπὸ τοῦ, διή ποτε. Συμφωνοῦσαν εἰς ὅλα γενικῶς καὶ

εἰς τὸ ζήτημα τῶν μαθημάτων καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῶν καθηγητῶν. Εἰς ἕνα μόνον διεφώνουν ριζικῶς: Εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἐθνικοῦ. Τὸ φιλετικὸν μῖσος ἐδέσποζεν εἰς τὰς καρδίας ἀμφοτέρων. Πείσμων ὁ ἕνας πείσμων καὶ ὁ ἄλλος Οὐδείς ὑπεχώρει εἰς αὐτὸ. Ὁ Ἑσάτ-Πασίαν φανατικὸς Τούρκος, ὁ δὲ—Τούρκος. Καὶ ὁ ἀειμνηστὸς Κωνσταντῖνος φανατικὸς Ἕλληνας ὑπὲρ Ἑλλήνων. Ἐχωρίσθησαν, τέλος, ἀρυσσεύσαντες εἰς τὴν Σχολὴν. Καὶ ὁ μὲν Ἑσάτ-Πασίαν εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν, ὁ δὲ Κωνσταντῖνος εἰς τὰς Ἀθήνας. Αἰετήρουν ἀπὸ καὶ τοῦ εἰς καὶ τοῦ ἀλλήλογραφίαν. Ἀλλ' ὅλα καὶ ὅτα, μικρὰ ἀπὸ καὶ ἐθνικὸν ζήτημα. Καὶ δὲν συνήντηθον, παρὰ μόνον ὡς ἀντιπαλοὶ στὸ θανάτικὸν Μπιζάνι τοῦ 1913.

Ὅτε αὐτὲς αἱ ἐπιμέλειαι, ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ 1912—13, τὸ ἀμελητὸν Μπιζάνι, ἡ λυσσαδὴ ἀντίστασις τῶν Τούρκων, ὁ θῦλος, τέλος πάντων, τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μὴ ἐκίνησαν τὴν περὶ τῆς καὶ τῆς μετὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ γενναίου—ἄ, τὸ ὁμοίωσεν—Τούρκου Στρατηγῶν. Διαμένει εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Παγελιον». Σκοπὸς τῆς παραμονῆς τὸν ἐνταῦθα, εἶναι κτηματικὰ τιμῆς, ὁδοδεξίαν τοῦ, αἱ ὁποῖαι χρονοῖσιν εἰς τὰ νιοτάτια τοῦ Ὑποφύτου τῆς Γεωργίας.

Μὰ, ὁδοδεξίαν μὲ ἀρετὴν εὐγένειαν καὶ εἰς σχετικὴν ἐρώτησιν μὲς ἀντιπῶν:

—«Δὲν παρεδόκαμεν τὰ Γιάννινα εἰς τὸν Κωνσταντῖνον, ἀλλὰ μὰς τὰ πῆρε μὲ τὸ σπαθίον. Ἐπολεμήσαμεν γενναίως. Ἐχούσαμεν καὶ τὴν τελευταίαν γαῖαν τοῦ αἵματός μας ἐκεῖ, στὸ αἷμα τῆς Μπιζάνι. Ἐπολιορκηθήμεν πέντε μῆνες περὶ τὴν, χωρὶς πολεμοφόδια καὶ χωρὶς τροφὰς. Καὶ ὅσον μὲν ἦτο ὁ στρατηγὸς Σαπουτζάκης, τὰ «βολεῖα μὲν» ὁλοκατέστη. Ὅταν ὅμως ἦλθε ἀπὸ τὴν Μακεδονία ὁ Κωνσταντῖνος...»

—Αἱ τίς τίς ἐγένετο;

—Τί μ' ἐρωτᾷς γιὰ πράγματα, ποῦ ξεύρεις; Μόλις ἦλθεν Ἐκεῖνος, ὁ Ἕλληνας Σιρ τὸς ἄλλαξε.

—Διὰ τί;

—«Γενναῖος, ὁ ἕλε δὲ, οἱ Ἕλληνες στρατιῶται ἐόντες κυρίως λεκτικῶς Ἐπολεμοῦσαν ἕως μὲ δέκα ἰδικούς μας. Μὲ τὸ τηλεκόπιόν μου τὸν εἶδα πολλὰς φορὰς σὴν πρώτη γραμμῇ τῆς μάχης, ἐκεῖ σὴν αἰματοβαμμένη Μακεδονία. Τούχα στελεῖ ἕνα μῆνυμα πὸς τὸν τὸν καφὲ μου τοῦ Ζαχαράτου...»

—Καὶ τὸν ἦμιτε;

—Βεβαίον, καὶ, ἀλλὰ μὲ τὴν διαφορὰν ὡς αἰχμάλωτος τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ ὡς νικητῆς, ὅπως ὑπελόγησα.

—Τὸ ἴδιον εἶναι (διακόπτοντες)

Εἰς τὴν διακοπὴν μὲς αὐτῶν ὁ συνομιλῆς μὲς, γὰρ μὲ τὴν καρδίαν τοῦ. Καὶ συνομιλεῖ:

—Τέλος, τὸ βράδυ τῆς 19 Φεβρ. ἔνοιωσα διὰ πάσα ἀντιστοιχίαν ματαία. Ἐκ τὸς, τοῦτο εἶδα μὲ τὰ ἴδια μου τὰ μάτια διὰ τὸ κυκλωτικὸν σχέδιον τοῦ Κωνσταντίνου ἐπετύγχανε κατ' ὅλην τὴν γραμμὴν. Φωνάζω τὸν ἀδελφόν μου Βεχρήν μπεν, Συναγματάρχην τότε, καὶ τοῦ λέγω.

«Ἀκουσε, Βεχρήν. Οἱ Ἕλληνες μὰς πῆραν κάτω. Τὸς ἐπιχειρήσεις διενεργεῖ ὁ ἴδιος ὁ Κωνσταντῖνος. Για νὰ σώσωμεν τὰ Γιάννινα, δὲν ἔμπερο ὁ μὲ πιά. Τί νὰς, οἱ πρέπει νὰ κάνωμε;»

Ὁ Βεχρήν μοῦ ἀπήντησε:

«Ἐχω ἀίμα ὀβίδε, ὅταν τελειώσῃ καὶ ἡ τελευταία, τότε θὰ παραδοθῇ μὲς».

—Αὐτυχῶς, ὅμως, συνεχίζει ὁ Ἑσάτ-Πασίαν οἱ ὀβίδες μὰς δὲν ἐτελείωσαν, ὅπως ἔλεγε ὁ Βεχρήν. Διότι τὰ κανόνια μὰς ἤχρησεύθησαν. Καὶ ὅσα ἐμείναν γερά, τὰ ἤρπασαν οἱ εὐζωνοὶ μὰς μὲ τὰ χεῖρά. Αἱ αὐτοὶ οἱ εὐζωνοὶ!...

—Πολεμοῦσαν θέλετε νὰ πῆτε πλοῖα μὲς.

—Αἱ δὲν εἶναι ἀρετὴ ἡ λέξις αὐτή. Αὐτοὶ ἔκαναν οἱ φρενιασμένοι ὀλομοῦσαν καὶ μὲ πέτρες καὶ μὲ ξύλα καὶ μὲ ὅπλα. Οἱ ὀβίδες καὶ οἱ σφαῖρες μὰς δὲν τὸν ἔκαναν ἐντόπιον. Φωνάζαν τρέχοντας «Ἄερα! Ἄερα! Ζήτω ὁ Κωνσταντῖνος!» Καὶ ἐρχόταν μὲσα σὴν φατνὰ μὲ λύσαν, μὲ μανίαν. Ἐκεῖ μοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ δοκιμάσω τὴν μαχητικὴν τῆτα τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ὅταν ἐμπνέεται ἀπὸ ἰδανικά.

—Πῶς ἔγενετο ἡ παράδοσις τῶν Ἰωαν-

νίνων;

—Ἡ παράδοσις ἐγένετο τὴν νύκτα τῆς 19ης πρὸς τὴν 20 ἡν Φεβρουαρίου. Συνέβη τὸ πρωτόκολλον τῆς παραδόσεως, ἐπῆρα τὸν Μητροπολίτην Ἰωαννῶν Γεβασίον καὶ τὸν Πρόξενον τῆς Αὐστρίας καὶ ἐπῆραμε στὸ Μπιζάνι. Ὑψώσαμεν λευκὴν σημαίαν. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς προσήγγισε τὰ τελευταία ὄχυρά σημεῖα μὰς καὶ περικύκλωσε πανταχόθεν τὸ Μπιζάνι. Τότε γιὰ πρώτη φορὰ σὴν ζωὴ μου αἰσθανόμουν τὴν ταπεινώσιν τόσο βαθύ μὲσα σὴν ψυχῇ μου. Ἐξήγησα τὰ παραδόσω τὴν πόλιν μὲ ὀρισμένους ὁρους. Ἀλλ' ὁ Κωνσταντῖνος μ' ἀπήντησε.

—«Οἱ ἡττημένοι δὲν θέτουν ὁρους. Παραδίδονται ἢ νεν ὄρων. Μόνον οἱ νικηταὶ ἐπιβάλλουν τοὺς ὁρους των».

Παρέδωκα λοιπὸν ἀνεύρων τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων μὲ τὸν ὀλοκλήρον τοῦ Στρατοῦ μου καὶ μὲ ὅλον τὸ παντοῖον ἐλκὸν πολέμου, ποῦ ὑπῆρχε. Καὶ παραδίδων τὸν φάκελλον μετὰ τοῦ ξίφους, μοι εἰς τὸν νικητὴν Βασιλέα σας, ἐδοκίμασα καὶ μιαν συγκίνησιν, ποῦ δὲν θὰ τὴν ληρονοήσω ποτε. Ἐνθυμῶμαι, μοῦ εἶπε αὐτολεξεί τὰ ἑξῆς:

—«Ἐκείνον τὸν φάκελλον τῆς περὶ τὴν πόλιν, γενναῖος ἄνθρωπος, διότι μὲ τὸν ἄνθρωπον. Σοῦ ἀφίνω τὸ ξίφος, διότι σοῦ ἔξισεν. Ἐπολεμήσαμε καὶ ἐπολεμήσαμε. Ἀλλ' ἐνὶ κτήσῃν ἡμεῖς, διότι ἔτσι ἡττηθήκαμεν ὁ Μεγάλος Θεὸς τῆς Ἑλλάδος...»

Τώρα πλέον ἐκείνα ἐπέρασαν. Ἀνῆλθον εἰς τὸ παρελθόν, ὅπως καὶ οἱ ἄνθρωποι, ποῦ πρωτοηγωνίσθησαν εἰς τὰ γεγονότα ἐκείνα.

Νίκος Μαρκόπουλος
(Ἐκ τῆς: «ΕΛΛΗΝ ΚΗΣ»)

Ὁ
Πρόεδρος τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου
Μονίμων Ὀδοστρωμάτων
Ἰωαννίνων

Διακηρύττει ὅτι: ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὸν διαγωνισμὸν ἡ ἐνοικίασις τοῦ φόρου διόδου ὑπὲρ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου Μονίμων Ὀδοστρωμάτων Ἰωαννίνων διὰ τὸ οικονομικὸν ἔτος 1930, 1931 ἀρχόμενον ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1930.

Ἡ δημοπρασία γενήσεται τὴν 2αν τοῦ μηνὸς Μαρτίου, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 11 1/2 12 1/2 π.μ. ἐν τῷ Καταστήματι τῆς Γ.Α. Ἡπείρου.

Οἱ ὁροι τῆς δημοπρασίας καὶ πληροφωρίαι παρέχονται ἐν τοῖς Γραφείοις τῶν Δημοσίων ἔργων ὁδὸς Σουλίου.

Ἀθῆναι 20 Φεβρ. Εἰς τὴν πυριτιδοποθήκην τῶν Λιτοσίων συνεπείρ πτώσεως μετ' ἀπομιζομένου, πλήρους χειροβομβίδων, ἐκ τῆς ἐκρηκτικῆς, ἐξ ἧς ἐφρονεῖτο ἡ ἀντιμετώπισις τῶν ἀντιπλοῦν. Αἱ ζημίαι ἀνέρχονται εἰς πολλὰς ἐκατοντάδες χιλιάδων δραχμῶν. Τὸ δυστύχημα προήλθεν ἐξ ἀτυχήματος, ἀποκλεισμένου κοινῶν συνικῶν δακτύλου.

Οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Κομιτῶν συνεφώνησαν μετὰ τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀμέσου συμφωνίας μετὰ τῆς Τουρκίας. Ψεῖς διεβιβάσθησαν ὁδηγίαι πρὸς τὴν ἐν Ἀγκύρᾳ ἑλληνικὴν Προσέβειαν ὅπως προτείνῃ τὰ τόχρονον συνολικὴν λύσιν ὅλων τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων τὴν ὁποῖαν ἄλλως τε δὲν ἀντικρούει ἡ Τουρκία.

Οἱ βουλευταὶ Μακεδονίας, Θεσσαλίας καὶ Ἡπείρου συσχεφθήσονται περὶ τῆς καταργήσεως τοῦ φόρου τῶν ἀμύλων καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ σήμερον νέα σκέψις περὶ τούτου.

Σήμερον θὰ γένη ἡ ἐκλογὴ τοῦ Προέδρου τῆς Γερουσίας, πιστεύεται ὅτι θὰ ἐκλεγῇ ὡς τοιοῦτος ὁ Ρωμῶν παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Βενιζέλου καὶ ρουθέντος ὑπὲρ τοῦ στρατηγοῦ Παρασκευοπούλου.

Ἡ παρούσα δημοσιεύσις λαμβανούσων ἐντολῶν ἐφημερίδων. Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 12 Φεβρουαρίου 1930

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Τ.Μ.Ο.
Ἀναπληρωτῆς Γενικῆς Διοικήσεως
Ἡπείρου
Δ. Βλαχόπουλος

Πρὸς:
Τοὺς Συλλόγους, τὰ Σωματεῖα καὶ τὰ ὄργανώσεως τῆς πόλεως Ἰωαννίνων
Κύριοι Πρόεδροι

Σήμερον Πέμπτην παραμονὴν τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ γενναίου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ εἰς τὴν πόλιν Ἰωαννίνων, ἡμεῖς ὡς μ.μ. θέλομε λάβει χώραν κατὰ τοὺς φανὸν πρὸ τοῦ σεπτιοῦ Ἡρώδους ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατριδοφιλίας λεοντοθύμων μαχητῶν ἐκ μέρους τοῦ Δήμου Ἰωαννινοῦ.

Παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως ἐννοεῖται μενοὶ παραστήτε κατὰ τὴν κατεύθυνσιν ταύτην εἰς ἐνδεικτὴν ὑπόστασιν τῆς μερίτης ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης.

Ὡσαύτως παρακαλοῦμεν, ὅπως αὐτοὶ Παρασκευῶν ἡμέραν τῆς ἐλευθερώσεως τῆς πόλεως μὰς, τὰ ἐκτελεσθέντα μείνωσι κλειστὰ δι' ὅλης τῆς μεγάλης αὐτῆς ἡμέρας, ἥτις ἀπὸ τῆς εἰς ἡμᾶς ἐλευθερίας τὴν Πατρίδα.

Ἰωάννινα 20 Φεβρουαρίου 1930
Ὁ Δήμαρχος
Δ. ΒΛΑΧΑΔΕΙΑΝΗΣ

ΤΟ ΛΥΚΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Ὁργανώνει καὶ φέτος δύο πύλους χοροὺς διὰ τὸ προσεχές Σάββατον 22 Φεβρουαρίου καὶ τὸ μετὰ τὸν 22 Φεβρουαρίου 1 Μαρτίου εἰς τὴν Αἴθυσαν τῆς Ζωσιμαίας Σχολῆς πό τῆς 3 μετὰ μεσημέριαν. Οἱ ὅποιοι θὰ ὀδηγηθῶν ἐκεῖ πύλους τῶν ἄς εἶναι βεβαίον ὅτι νὰ ἐξασφαλίσουν μιαν πρώτην τάξιν ἀποκρημάτικην διασκέδασιν μὲ ἀνμουσικὴν, ἐγγυώτους καὶ εὐφραντικὰ ὅς χοροὺς γλυκύσματα, λαχταρὰ καὶ χαρτοπόλεμον ὑπὸ τὴν ἀγωγὴν ἐπίβλεψιν τῶν Κυριῶν τοῦ Λυκείου. Ὅσα παιδάκια θέλουν μεταβῆναι νὰ προσέλθουν μὲ ἀποκρημάτικα στούμια.

Ἐπιτρέπεται ἡ εἰσόδος εἰς ἀγῶνας καὶ χοροὺς μέχρι 15 ἐτῶν διὰ νὰ λάβουν μέρος εἰς τὸν χορὸν, εἰς τοὺς γυνεῖς καὶ συγγενεῖς αὐτῶν εἰσιτήριον 5 δραχμῶν.